

LEDA spol. s r. o.
263 01 Voznice 64
CZECH REPUBLIC
kancelář: Plzeňská 16, 150 00 Praha 5
tel. : 00420604200434

E-mail : leda@iol.cz
<http://www.leda.cz>

IČO: 46351191
DIČ: CZ46351191
zapsána 28. 7. 1992 v OR vedeném MS v Praze
v odd. C, vložce 11577
bankovní spojení:
Česká spořitelna, Rytířská 29, Praha 1
č. účtu: 1928082319/0800

Pan
PhDr. Lubomír Zaorálek
Ministr kultury
Maltézské náměstí 1, 118 00 Praha 1

Předmět: Naléhavá situace v oblasti kultury – otevřený dopis

Vážený pane ministře,

dospíval jste v době nesvobody, na filozofické fakultě tehdejší Univerzity J. E. Purkyně v Brně jste studoval obory marxisticko-leninská filozofie a politická ekonomie. Na webu vlády ČR se o Vás uvádí: „V roce 1982 dokončil studia na Filozofické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně, obor filozofie a ekonomie.“

Déle než 25 let působíte v politice, žijíte se jí. Jste tedy „politický matador“ s hroší netečností i kůží? Nevím, do duše Vám nevidím.

Nyní jste vedoucím úředníkem pro oblast kultury. Jménem lidu naší země vykonáváte moc nad kulturními úřady a významně ovlivňujete rámeček pro všemožné kulturní činnosti. Vaším nadřízeným je předseda vlády – nejvyšší státní úředník ve službách lidu naší země.

Naše doba není normální, stále však platí, co píše světově uznávaný myslitel, historik a publicista Yuval Noah Harari v knize SAPIENS (zdůraznění pochází ode mne):

*Lidská výkonnost závisí na masové spolupráci, a ta má svůj zdroj ve **společném fiktivním příběhu**, nikoli ve vědeckých faktech a hospodářské nezbytnosti. (...)*

*Člověk – na rozdíl od zvířat – ovládá svět, protože díky společné fikci umí spolupracovat se svými druhy. **Proto jsou básníci, malíři a dramatici neméně důležití než vojáci a inženýři.***

Kultura je tedy nepostradatelným pojivem i pohonným palivem společnosti a naprosto zde neplatí tvrzení o „třešničce na dortu“. Lživé je též marxistické rozlišování mezi ekonomickou „základnou“ a kulturní „nadstavbou“. Čím víc kulturu omezíme, čím víc se jí vzdáme, tím méně budeme moci být ve spojení s tvůrci, kteří poznali svět před námi, a s těmi, s nimiž můžeme rozmlouvat jen prostřednictvím toho, co vytvoří. Tím méně pak budeme my sami schopni zanechat poselství těm, kdo přijdou po nás, tím méně se dokážeme vcítit do svých bližních, tím více zhrubneme a tím snáze podlehneme zděděnému sklonu k násilí.

Nic z toho nesmíme – nesmíte dopustit, proto je postavení, jež zastáváte, v této době mimořádně zodpovědné. Ti, kdo jsou na kultuře existenčně závislí – a teď už víme, že to zdaleka nejsou jen ti, kdo v tomto oboru pracují a získávají z něj obživu – si zaslouží, abyste v sobě našel dost vůle, síly, odvahy a vzepřel se omezením, která se navíc mohou velmi brzy ukázat jako věcně, odborně, politicky i ekonomicky vadná – a energicky prosadil momentální zájmy lidí pracujících ve Vámi spravované oblasti, a rovněž dlouhodobé zájmy kultury jako jednoho z hlavních životních zájmů lidu této země.

Chápu, že jste v důchodovém věku, že Vaše strana zdaleka nemá jistotu dobrého výsledků v příštích volbách, a že je tak ohrožen smysl i hmotná podstata Vaší existence, takže Váš osobní zájem Vám možná diktuje, abyste ve své funkci vydržel co nejdéle. Musejí však hodnoty nejstarší české politické strany, kterou zastupujete, zůstat ležet kdesi vedle cesty jak obnošený kabát?

Žádám Vás, abyste – obrazně řečeno – bouchl pěstí do stolu, nenechal se dál zesměšňovat rozdávaním neplněných slibů a snažil se ze všech sil zachránit, co se dá. Většina zaměstnanců Vašeho ministerstva má jistě dobrou vůli. Jak to, že se dosud nerozhlédli po okolních zemích a nenavrhlí, co by české kultuře nejlépe prospělo?

Možná, že vynakládáte úsilí na to, aby kultura přežila, jenže veřejně to není znát. Těm, kdo v této oblasti pracují (a je nás zřejmě víc než sto tisíc), rozhodně chybí pocit, že ve vás nacházejí zastání, a přitom už jen ten pocit by jim hodně dal, přidal by jim ubývající sílu.

Kultura nemá traktory, aby jimi zahradila ulice. Naše váha je nepřimo úměrná zanícení, s nímž se politické strany vždy po volbách utkávají, aby pro sebe urvaly právě post ministra kultury.

Divadelníci, hudebníci, knihkupci, provozovatelé kin jsou podlomení sérií neodůvodněných omezení a zákazů, dejte jim – dejte nám jasně najevo, že za námi stojíte! Prosaďte:

- Otevření divadel, koncertních sálů, galerií, kostelů atd., vždyť všude tam se dosud prakticky nikdo nenakazil.
- Otevření knihkupectví za obdobných podmínek, jaké platí u ostatních prodejen základních životních potřeb.

Jinak hrozí, že po Vašem působení zůstane místo kultury nadlouho spoušť. To chcete?

Anebo prostě přiznejte, že vaše pozice je příliš slabá, že litujete, ale nedá se od vás nic očekávat. Smysl pro čestné jednání však stále ano! V tom případě se slovy *Zde stojím a nemohu jinak* rezignujte. Vždyť k čemu by pak Vaše místo bylo?

Žádám Vás o laskavou odpověď.

V Praze dne 10. prosince 2020

Rudolf Červenka
nakladatel, matematik a překladatel
263 01 Voznice 64